

Museu del Cinema

VEURE EL MÓN PER UN FORAT

Un viatge per Europa
a través de les
vistes òptiques
(1750-1860)

Exposició: 26/06/12 - 27/01/13

Museu del Cinema
Col·lecció Tomàs Mallol

Ajuntament de Girona

Cel·labors
Departament de Cultura
Departament de Guàrdia

infoself

Membre protector
el Periòdic

Veure del món per un forat

Un viatge per Europa a través de les vistes òptiques (1750-1860)

Heus ací l'espectacle de la caixa d'òptica, també anomenat Mondo Nuovo, Boîte d'Optique, Rare-Show, Peep Show, Titirimundi o Múndia, l'atracció de fira que durant el segle XVIII i principis del XIX permetia veure el món per un forat.

La majoria de la gent d'aquella època no acostumaven a viatjar i, quan ho feien, no es desplaçaven més enllà de la seva comarca. Les imatges eren escasses (quadres, gravats, alguns llibres...) i només estaven a l'abast d'una minoria il·lustrada i rica. No existia ni la fotografia, ni les revistes, ni diaris il·lustrats, la informació circulava amb dificultats i el poble, majoritàriament analfabet, gairebé només tenia accés a les imatges que hi havia a les esglésies i poca cosa més. Tot i així, hi havia ganes de saber i de conèixer com era el món, les seves ciutats, monuments, jardins, palaus...

Com eren aquells llocs llunyans dels quals havien sentit a parlar tantes vegades: París, Roma, Londres, Sant Petersburg...

La caixa d'òptica, un espectacle de fira que recorria pobles i ciutats, va mostrar el món als europeus del segle XVIII i principis del segle XIX, amb una sensació de realitat i efectes visuals mai assolits fins llavors i amb un llenguatge universal: el de les imatges. Les anomenades vistes òptiques, els gravats que es visualitzaven dins la caixa d'òptica, foren difoses arreu d'Europa, sense que el canvi de país o de llengua afectés el missatge. Podríem dir que es creà el "primer mercat comú europeu de la imatge".

Aquesta exposició vol recuperar la memòria d'aquest antic espectacle i mitjà de comunicació visual a través d'una selecció d'objectes originals procedents del propi fons del Museu del Cinema. A la primera part es mostra què era i com era aquest espectacle, mentre que a la segona es proposa un viatge per algunes de les principals ciutats europees a través de vistes òptiques originals.

Avui, en què l'accés a les imatges de tot tipus i d'arreu del món és un dels signes dels nous temps, cal recordar que fa 250 anys la gent ja sentia curiositat per veure el món en què vivia. La caixa d'òptica va ser el primer instrument que, a través de les imatges i sense haver de viatjar, va permetre acostar el món a la majoria de la gent.

SUMARI

Fitxa tècnica

Guió

Especificacions tècniques

FITXA TÈCNICA

Producció i disseny
MUSEU DEL CINEMA

Comissaris
JORDI PONS / MONTSE PUIGDEVALL

Objectes originals exposats
MUSEU DEL CINEMA

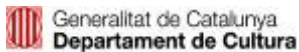
Muntatge
RAFEL D'ARQUER (Museu del Cinema)

Impressió digital
LA DIGITAL

Restauració vistes òptiques
IMMA PERA (Taller de Restauració de la Cort Reial)

Audiovisual cortesia de:
FRANÇOISE LEVIE / SOFIDOC

amb la col·laboració de:

Membre protector:

Inauguració: dimarts, 26 de juny a les 11 del matí

Exposició: 26 de juny de 2012 a 27 de gener de 2013

Horaris:

Juliol i agost:

- *de dilluns a diumenge de 10h a 20 h*

Setembre

- *dimarts a dissabte de 10h a 20h*
- *diumenge de 11h a 15h*

Octubre a gener:

- *Dimarts a divendres: 10h. a 18h.*
- *Dissabte: 10h a 20h*
- *Diumenge: 11h a 15h*

*Museu del Cinema
Sèquia, 1. 17001 Girona.
Tel. 972 412 777
www.museudelcinema.cat*

Entrada gratuïta a l'exposició.

GUIÓ

Veure el món per un forat

**Un viatge per Europa a través de les vistes òptiques
(1750-1860)**

*Vosaltres, espectadors!...
el so de la campana us crida a venir a veure l'espectacle.*

*Estareu encantats de venir-lo a veure,
i de pagar uns diners per mirar a través de la lent,
on tot allò que us presentem
farà les delícies de la vostra imaginació i us entusiasmarà!*

*Molts llocs estranys en natura i en nombre,
tan diversos que us meravellaran.*

*Quan mireu a través de la lent jurareu,
que d'un cop d'ull abraceu el món sencer.*

Part d'un vell poema anglès que fa referència a un espectacle de la caixa d'òptica a Londres a mitjan segle XVIII, regentat per un firaire anomenat Old Harry.
Extret de R. BALZER: *Peepshows. A Visual History* (Nova York, 1998)

L'espectacle

L'espectacle de la caixa d'òptica es basava en una caixa amb un o diversos forats que tenien encastada una lent. A l'interior de la caixa hi havia un gravat amb una imatge que era visualitzada pels espectadors a través de la lent. Aquest gravat, que s'anomena *vista òptica*, mostra principalment imatges de ciutats, monuments, palaus, edificis emblemàtics, jardins, etc. d'arreu del món. Es tractava que el públic "es veiés dins la imatge", i això s'aconseguia perquè, en mirar pel forat, el camp de visió de l'espectador quedava limitat a l'escena observada i la manca de tota referència externa provocava aquesta "immersió" dins la imatge. La lent permet veure els detalls del gravat amb nitidesa i el dibuix, fet amb una perspectiva acusada, dóna sensació de profunditat i relleu a la imatge. A l'interior de la caixa d'òptica, el món apareixia als ulls dels contemporanis tal com era, amb una veracitat mai assolida fins llavors.

Les vistes òptiques, per si mateixes, no són res més que un gravat popular com qualsevol altre; però aquesta vista col·locada dins la caixa d'òptica adquiria una dimensió totalment diferent, i traslladava l'espectador del seu món a un altre, també real, talment com si fes un viatge. Els efectes visuals que s'aplicaven a aquestes imatges, jugant amb la incidència de la llum sobre el gravat, accentuaven el realisme de la visió.

La popularitat d'aquest espectacle visual durant prop d'un segle (1750-1850) és important, tal com ho demostren els testimonis i la iconografia que ens ha quedat d'aquella època en forma de gravats, pintures, estatuetes, textos literaris, etc.

Els firaires

La caixa d'òptica era, en essència, un espectacle ambulat, que recorria arreu d'Europa fires i mercats, places i espais públics, igual com ho feien altres tipus d'espectacles a l'època: malabaristes, representacions teatrals, narradors d'històries, vidents... És a dir, tota una sèrie de gent que havia fet de l'espectacle ambulat la seva forma de vida. Eren persones que segurament havien hagut d'emigrar del seu lloc d'origen -- se sap que molts procedien de zones de muntanya-- i es veien obligats a recórrer viles i ciutats per guanyar els diners que no podien obtenir a casa seva.

Era gent pobra, que viatjava a peu, carregada amb la caixa i les vistes òptiques, per camins dolents i perillosos. Recorrien centenars de quilòmetres, dormien on podien i sovint tenien l'hostilitat de les autoritats. Però també calia ser imaginatiu i enginyós. Calia tenir talent per atreure el públic i entretenir-lo amb explicacions i comentaris de les vistes que s'oferien dins la caixa.

La caixa d'òptica

Les caixes d'òptica eren fabricades artesanalment, sovint pel mateix firaire. Solien tenir diverses formes, estaven adaptades perquè t fos fàcil transportar-les, i el nombre de lents per veure la imatge de l'interior també variava, tot i que rarament eren més de vuit.

Hi havia dos tipus de caixa d'òptica:

- Catòptrica: la visió es fa a través d'un mirall col·locat a 45° davant la lent i sobre el gravat. El mirall allarga la distància de la visió sense augmentar la mida de la caixa.
- Diòptrica: visió directa. La vista òptica és col·locada davant la lent. Aquest tipus de caixa permet fer efectes visuals canviant la il·luminació de la vista òptica, per davant o per darrere (efecte dia/nit). Una petita porta darrere la caixa i una altra a la part superior permetien aquest canvi d'il·luminació del gravat.

De l'espectacle a la joguina

A mitjan segle XIX, l'espectacle de la caixa d'òptica va entrar en decadència a causa principalment de l'adveniment de la fotografia i la popularització d'altres espectacles visuals com la llanterna màgica, els panorames, els diorames, etc. Una altra causa d'aquesta decadència fou que els nous mitjans de producció industrial van permetre fabricar en sèrie petites caixes d'òptica per a ús familiar. S'anomenaven *poliorames panòptics* i el seu precursor fou Pierre Henry Armand Lefort.

Els poliorames panòptics eren petites caixes òptiques, fabricades en diverses mides, amb objectiu regulable i amb dues portes (superior i posterior) que permetien fer l'efecte dia/nit de les imatges. Era una simplificació i reducció de l'espectacle de la caixa d'òptica del segle XVIII, apta per a l'àmbit familiar. Aquesta joguina tingué molta popularitat i, per això, fou copiada, a vegades matusserament, per altres fabricants europeus.

Les vistes òptiques

La vista òptica és el gravat imprès sobre paper fet expressament per visualitzar-lo a l'interior d'una caixa d'òptica. És l'element fonamental d'aquest espectacle. De format rectangular, la imatge solia tenir una perspectiva molt acusada per tal que la seva visió, a través de la lent, donés sensació de profunditat.

Sovint la vista òptica inclou a la part inferior un text amb informació del lloc representat. A vegades, a la part superior, apareix el títol de la imatge escrit a la inversa, perquè es pugui llegir si s'observa amb una caixa d'òptica amb mirall (catòptrica). A la vista òptica també podem trobar mencionat l'editor i el gravador, el lloc on es venia, una llegenda de protecció del copyright, etc. Tanmateix, els marges de moltes vistes òptiques, allà on hi havia totes aquestes informacions, han estat retallats o pintats de negre pels mateixos firaires, per enquadrar millor la imatge i augmentar-ne l'efecte lluminós dins la caixa d'òptica.

Les vistes òptiques: temàtica

Les vistes òptiques mostren principalment imatges de ciutats, carrers, monuments... llocs concrets del món per satisfer la necessitat de conèixer que tenia una gent que no acostumava a viatjar. També responia a la necessitat de veure allò sorprenent, exòtic o inabastable: l'opulència dels rics, l'exotisme del món desconegut, etc.

Sovint les imatges s'inspiraven en les d'altres gravats o pintures ja existents. En general, a la vista òptica es dona més importància a l'edifici, al carrer, al paisatge per sobre dels detalls de les figures humanes i les seves activitats, que estan en un pla secundari.

Són les vistes òptiques un fidel retrat de la realitat? No sempre. La imaginació del dibuixant o bé la reutilització d'una mateixa planxa per imprimir imatges de llocs diferents eren pràctiques que podien desvirtuar el pretès realisme de les vistes òptiques.

Les ciutats més cèlebres de l'època són les més representades: París, Roma, Londres, Venècia, Sant Petersburg, Viena, Florència... També trobem vistes òptiques que representen monuments i reconstruccions de ciutats antigues (Roma, Babilònia o Palmira), i ciutats exòtiques de països llunyans (Turquia, Pèrsia, Xina...). En ambdós casos, el dibuixant s'inspirava en els relats publicats de viatgers de l'època i en les il·lustracions que acompanyaven aquests relats.

A banda de les vistes "topogràfiques", les més comunes, les vistes òptiques tracten molts altres temes: actualitats (guerres, coronacions...), catàstrofes (incendis, terratrèmols...), esdeveniments o fets sensacionals (focs artificials, banquets...), meravelles del món antic, temes històrics, mitològics, religiosos o fins i tot teatrals.

Les vistes òptiques: com es feien

Les vistes òptiques que es van produir en el segle XVIII eren gravats fets principalment amb el sistema de l'aiguafort. Una planxa de coure vermell era treballada fins a fer-la compacta, llisa i homogènia. Aleshores s'escampava un vernís sobre la planxa i quan era sec es feia el dibuix amb una punta molt fina ratllant només el vernís. Després s'abocava àcid sobre la planxa, que atacava el metall només allà on el dibuixant havia fet el traç amb el burí per eliminar-ne el vernís. Posteriorment, s'eliminava tot el vernís i s'entintava la planxa de coure i es deixava que la tinta només omplís els solcs fets per l'àcid sobre el metall. Finalment, es col·locava la planxa de coure entintada a la premsa amb el full de paper que havia de rebre la imatge. El procés final era acolorir el gravat a l'aquarel·la, tasca que solien fer dones i nens. Aquest acoloriment era molt estereotipat i sovint fet amb colors cridaners i poc variats.

A partir de principis del segle XIX, s'abandonà la tècnica de l'aiguafort, que fou substituïda per la litografia, un sistema de més qualitat i menys costós.

Les vistes òptiques: els editors

Els grans centres de producció de vistes òptiques foren quatre: Augsburg (Alemanya), Londres (Gran Bretanya), Bassano (Itàlia) i sobretot París, concretament al carrer de Saint Jacques, un dels principals centres mundials de producció de gravats durant els segles XVII i XVIII.

Al carrer de Saint Jacques, i carrers pròxims, de París es concentraven la majoria de les empreses franceses editores de vistes òptiques. Eren petits tallers, sovint familiars, que concentraven el dibuixant, el gravador, l'impressor, l'editor..., és a dir, tot el procés productiu de la vista òptica. Alguns editors publiquen catàlegs de la seva producció, per intentar fidelitzar els seus clients (alta burgesia, firaires de la caixa d'òptica, revenedors de províncies...). Basset, Huquier, Daumont són alguns dels principals editors de vistes òptiques del carrer de Saint Jacques.

Londres, Augsburg i Bassano, els altres tres grans centres de producció, comercialitzaven les vistes òptiques arreu d'Europa, per això no és estrany trobar traduït en diversos idiomes el text informatiu de les seves vistes, segons el lloc on es preveia vendre-les. Els editors francesos també venen a l'exterior, però en menys quantitat. A Augsburg, centre d'arts gràfiques alemany per excel·lència, trobem cinc empreses que produeixen vistes òptiques, les més importants són la de Georg

Balthasar Probst i l'Acadèmia Imperial. A Bassano, petita ciutat prop de Venècia, la família Remondini era el principal editor. Amb una empresa de 18 treballadors i 50 premses controlava tot el procés d'edició, des de la matèria primera a la venda, i feia una competència ferotge als altres centres de producció. Per últim, els editors anglesos, que sembla que foren els precursors de les vistes òptiques. Londres va esdevenir un centre important de producció d'aquests gravats amb empreses com les de John Boydell, Thomas Bowles, Robert Laurie, etc.

A París, els editors consideraven les vistes òptiques com un producte *démi-fine*, és a dir, de qualitat mitjana o mitjana-baixa, barat, d'autor anònim i menys treballat, per distingir-lo dels gravats de qualitat, que també produïen. Tanmateix, les vistes òptiques d'editors anglesos i alemanys tenen molta més qualitat que les parisenses, cosa que s'aprecia a simple vista.

El plagi de vistes òptiques era un fet habitual a l'època. Alguns editors francesos i italians foren acusats de copiar els temes d'editors anglesos i alemanys.

Les vistes òptiques: efectes visuals

La caixa d'òptica, a més de ser un mitjà d'informació, també era un espectacle, que competia en aquella època amb altres espectacles visuals com el de la llanterna màgica o el teatre d'ombres. Per sorprendre el públic amb trucs visuals, com ho feien aquests altres espectacles, els firaires de la caixa d'òptica feien petites perforacions en el gravat, just allà on hi havia, per exemple, una finestra, un llum o la lluna, i per la part del darrere hi encolaven papers de colors. A vegades, si en el gravat hi havia grans finestrals es feia un forat de la mida de la finestra i s'encolava pel darrere un petit gravat de colors. Aleshores, il·luminant aquesta vista òptica pel davant i posteriorment pel darrere es produïa l'efecte visual de transformació d'una mateixa imatge diürna a nocturna.

Gràcies a aquesta tècnica, és possible "d'animar" les vistes òptiques representant el pas del dia a la nit i viceversa. Tot i així, aquest embelliment del gravat el debilita, el fa fràgil, per això molts firaires consoliden les vistes òptiques enganxant-les sobre pàgines de llibres o cartró.

Una caixa d'òptica excepcional en el Museu del Cinema

El Museu del Cinema mostra en la seva exposició permanent una de les caixes d'òptica o Mondo Nuovo més grans que es conserven. Es tracta d'una estructura de fusta pintada en colors vius, en forma de L, desmuntable, per poder col·locar a la cantonada d'una plaça o espai públic. Consta de 5 forats amb una lent per on l'espectador observava la vista òptica subjectada per un faristol a l'interior de la caixa d'òptica. Dues espelmes col·locades a banda i banda de cada faristol il·luminaven aquestes vistes òptiques. Una porta lateral permetia accedir a l'interior de l'estructura i un llum situat a la part superior frontal il·luminava tot l'aparell.

Es tracta d'una peça excepcional, única, construïda a mitjan segle XIX (vers 1830-1860) que va ser trobada en una masia d'Osona l'any 2000 i incorporada a l'exposició permanent del Museu del Cinema aquest mateix any. Amb aquesta caixa d'òptica hi anaven una quarantena de vistes òptiques, algunes les quals eren pintures i d'altres, litografies.

Veure el món per un forat en el segle XXI

La curiositat de l'home per conèixer el món on viu, sempre ha estat una constant en la història de la humanitat. En els darrers 300 anys, la popularització de les imatges, gràcies als avenços tecnològics, ha permès que aquest coneixement arribés cada cop a més gent. Des de les primitives caixes d'òptica fins a l'actual tecnologia digital, un munt d'invents i espectacles visuals han intentat satisfer aquest afany de veure imatges d'allò desconegut.

Avui, en ple segle XXI, les noves tecnologies ens apropen el món d'una manera tan real, precisa i instantània, com mai s'havia vist. Els espectadors actuals quedem meravellats de poder veure tot el món a través d'una pantalla. Tan meravellats com ho van estar els nostres avantpassats en veure el món per un forat a través de les imatges que els oferia la caixa d'òptica.

ESPECIFICACIONS TÈCNIQUES

➤ L'exposició:

Gairebé tot el material que es mostra en aquesta exposició procedeix del fons patrimonial del Museu del Cinema, i la major part és la primera vegada que s'exposa públicament.

L'exposició està formada pel següent material:

- **110 vistes òptiques originals**, datades entre 1750 o 1860. La gran majoria d'elles és la primera vegada que es mostren en públic.
- 8 Caixes d'òptica de finals segle XVIII i s. XIX.
- 8 gravats amb imatges de l'espectacle de la caixa d'òptica o del firaire (1750-1860)
- 1 tapís i 1 figura de porcellana de Sèvres, que representen firaires de l'espectacle de la caixa d'òptica.
- 1 audiovisual en dues versions catalana i original francesa de: *La capsa amb vuit ulls / Boîte à 8 yeux* de Pierre et Françoise Lévie (Bègica, 23 min.). Aquest audiovisual és una recreació molt fidel de l'espectacle de la caixa d'òptica tal com es feia en els carrers i ciutats d'Europa de finals del segle XVIII.
- 1 interactiu informàtic que permet establir una relació entre l'espectacle de la caixa d'òptica del segle XVIII (veure el món per un forat) i la realitat actual en què veiem el món a través d'una pantalla (aplicació de Google Street View)

L'exposició ocupa la sala d'exposicions temporals del Museu del Cinema: 120 m2.

Podeu descarregar-vos imatges d'objectes de l'exposició per a publicar a:

<http://www.flickr.com/photos/museudelcinema/sets/72157630209726000/>

Cal que feu constar en els crèdits de la foto la procedència: Museu del Cinema

Relació del material exposat:

VISTES ÒPTIQUES (ús professional)

Lisboa	<i>Vue Perspective du palais du Duc d'Aveiro a Lisbonne</i> - Aiguafort acolorit - París, Daumont c. 1760-1790
Gibraltar	<i>[Gibraltar]</i> - Aquarel·la – Catalunya Ca. 1840-1860
Toledo	<i>Vue perspective du Portail de l'Eglise Cathedrale de Toled</i> e - Aiguafort acolorit - París, Daumont c. 1760-1790
Toledo	<i>Vue perspective du Chateau Royal de Toled</i> e, et de la grande place qui est au devant - Aiguafort acolorit - París, Huquier fils c. 1760-1790
Sevilla	<i>Vue Perspective de la Grande Place de St François à Seville</i> - Aiguafort acolorit - París, Daumont c. 1760-1790
Cadiz	<i>Vue de Cadix</i> - Aiguafort acolorit - Augsburg, Der Verlag der Kaiserlich Franziskische Academie Ca 1755-1790
Cadiz	<i>[Vue de la Maison et Residence du Gouverneur et president du Conseil Royale d'Espagne à Cadix]</i> - Aiguafort acolorit, amb perforacions i paper de colors enganxat al revers - Augsburg (?) c. 1760-1790 - Col·lecció particular
Cadiz	<i>Vue perspective de la Grand Place de Cadix en Espagne</i> - Aiguafort acolorit - París, Huquier fils c. 1760-1790

Cadiz	<i>Vue et Perspective d'un des côtés de l'Eglise de St. Dominic à Cadix</i> - Aiguafort acolorit - Londres, Wichnyther / rís, Basset c.1760-1790
Madrid	<i>Le Monaster Royal de l'Escorial en Espagne, vû par derriere</i> - Aiguafort acolorit - París, Huquier fils c. 1760-1790
Madrid	<i>Vue perspective d'une Maison de plaisance du Roi d'Espagne</i> - Aiguafort acolorit - París, rue de St. Jacques c. 60-1790 - Col. particular
Madrid	<i>La Real Cárcel de Corte de Madrid</i> - Aiguafort acolorit, amb perforacions i paper de colors enganxat al revers - rís, rue de St. Jacques c. 1760-1790
Madrid	<i>Vue perspective des Fontaines a droite du Jardin de Plaisance du Roi d'Espagne</i> - Aiguafort acolorit - París, Basset c. 1760-1790
La Granja de San Ildefonso (Segovia)	<i>Vue des Cascades du Jardin de St. Ildephonse, en Espagne</i> - Aiguafort acolorit a mà - París, Basset c. 1760-1790
Vic	<i>Vista oriental de la Plaza de Vich</i> - Aquarel·la - Catalunya c. 1840-1860
Lyon	<i>Vue prise à Lyon</i> - Aiguafort acolorit - París, rue de St. Jacques (?) c. 1760-1790
París	<i>Le Choeur des Religieuses du port Royal des Champs</i> - Aiguafort acolorit - París, Daumont c. 1760-1790
París	<i>Vue du Feu prit à la Salle de l'Opera de Paris le 6 Avril 1763</i> - Aiguafort acolorit - París, Chereau c. 1763-1790
París	<i>Vue de l'Edifice de l'Observatoire et du College des Jesuïtes</i> - Aiguafort acolorit a mà - París, Basset c. 1760-1790
París	<i>Le Pont de St Michel à Paris</i> - Aiguafort acolorit - París, rue de St Jacques c. 1760-1790
París	[Hôtel de la Ville] - Litografia - Anònim c. 1840-1860
París	[Tour de Saint Jacques] - Litografia - Anònim c. 1840-1860
París	[Galerie d'Orléans] - Litografia - París (?) c. 1830-1860
París	[Place Vendôme] - Litografia - París (?) c. 1830-1860
París	[Place de la Concorde] - Litografia - París (?) - c. 1830-1860
París	[Marché des Innocents] - Litografia - París (?) - c. 1830-1860
París	[Hotel de Ville] - Litografia - París (?) - c. 1830-1860
París	<i>Vue perspective du Pont de la Tournelle et de la porte Saint Bernard</i> - Aiguafort acolorit - París, Basset c. 1760-1790
París	<i>Vue de l'École Militaire</i> - Aiguafort acolorit - París, rue de St. Jacques c. 1760-1790
París	<i>Vue perspective de l'Interieur de l'Église Paroissiale de S. Meri à Paris</i> - Aiguafort acolorit - París, Jacques Chereau c. 1760-1790
Versalles	<i>La Grande Salle des Bosquets à Versailles</i> - Aiguafort acolorit - París, Basset c. 1760-1790
Compiègne	<i>[Le Château de Compiègne]</i> - Aiguafort acolorit - París (?) c. 1780-1810
Londres	<i>A view of the Royal Exchange London</i> - Aiguafort acolorit a mà - Londres, Laurie & Whittle 1794 - Col. particular
Londres	<i>A North west view of St Paul's Cathedral London</i> - Aiguafort acolorit - Londres, J.M. Müller Sculp. Després 1753
Londres	<i>Vue perspective du choeur de l'Abbaye Royale de Westminster Sepulture des Rois d'Angleterre</i> - Aiguafort acolorit - París, Huquier fils c. 1760-1790
Londres	<i>Le Choeur de la Cathedrale de St Paul de Londres</i> - Aiguafort acolorit - París, Daumont c. 1760-1790
Londres	<i>Vue de Blackwall en regardant vers Greenwich</i> - Aiguafort acolorit - París, Chereau c. 1760-1790
Edimburg	<i>Vue de l'Université à Édimbourg</i> - Aiguafort acolorit - París, Basset c. 1760-1790
Florencia	<i>Vue de la Place et de l'Église de la très Ste. Trinité à Florence</i> - Aiguafort acolorit - París, rue de St. Jacques (?) c. 1760-1790
Florència	[Florence] - Litografia - París (?) c. 1830-1860
Venècia	[Venise] - Litografia - París (?) - c. 1830-1860
Gènova	<i>Vedutta de la Piazza della Nunziata</i> - Aiguafort acolorit - Bassano, Remondini c. 1778-1790
Brescia	<i>Vedutta della Piazza del Gambero in Brescia</i> - Aiguafort acolorit - Bassano, Remondini c. 1778-1790
Nàpols	[Campiña de Nápoles] - Litografia acolorida a mà - Itàlia (?) c. 1840-1860
Civitavecchia	<i>Vue du port de Civita-Vecchia</i> - Aiguafort acolorit - París, Chereau c. 1760-1790
Vaticà	<i>Vue perspective de l'Interieur de la Basilique de St Pierre dans le Vatican à Rome</i> - Aiguafort acolorit - París, J. Chereau c. 1760-1790
Vaticà	[Sant Pere del Vaticà i el Castell de Sant'Angelo] - Litografia acolorida - Itàlia (?) c. 1840-1860
Vaticà	[Plaça de Sant Pere del Vaticà] - Litografia acolorida - Itàlia (?) c. 1840-1860
Vaticà	<i>Premier intérieur de l'Église de St. Pierre à Rome</i> - Aiguafort acolorit - París, Basset c. 1760-1790
Roma	<i>Veduta del Campidoglio</i> - Aiguafort acolorit - Itàlia (?) c. 1840-1860
Roma	[Pio IX bendice el monumento a la Immaculada] - Litografia acolorida - Itàlia(?) Després 1857
Roma	[Arco di Giano Cuadrifronte] - Litografia acolorida - Itàlia (?) c. 1840-1860
Roma	<i>Maison du Belvedere à Rome</i> - Aiguafort acolorit - París, rue de St Jacques c. 1760-1790
Roma	<i>Vue perspective de la Grande Place du peuple à Rome</i> - Aiguafort acolorit - París, Basset c. 1760-1790
Roma	<i>Vue perspective de l'interieur de la Superbe Église de St. Jean de Latran à Rome</i> - Aiguafort acolorit - París, Daumont c. 1760-1790
Roma	<i>Arco de Tito</i> - Litografia acolorida - Itàlia (?) c. 1840-1860
Roma	<i>Vue de la Colonne Trajane à Rome</i> - Aiguafort acolorit - París, rue de St. Jacques ca. 1760-1790
Roma	<i>The inside of Saint Paul's Church in Rome</i> - Aiguafort acolorit - Londres - c. 1760-1790
Roma	[Vedutta de la Fontana de Trevi] - Litografia acolorida - Itàlia (?) - c. 1840-1860
Roma	<i>Vue perspective du Palais des Papes, sur le Mont Cavallo à Rome, et des Ecuries</i> - Aiguafort acolorit - París, la Veuve Chapoulaud c. 1760-1790
Roma	[Plaça Navona] - Litografia acolorida - Itàlia (?) - c. 1840-1860
Itàlia	[Ponte Lucano] - Aiguafort acolorit - Itàlia c. 1800-1850
Amsterdam	<i>Binnkant Insulae novae, et prospectus Turrís Mont Albanis Amstellodamensis</i> - Aiguafort acolorit - Augsburg, Probst c. 1760-1790
Munich	<i>Vue de la Grande Place à Munich</i> - Aiguafort acolorit - París, Basset c. 1760-1790
Magdeburg	[L'Église Cathédrale à Magdebourg] Aiguafort acolorit, amb perforacions i paper de colors enganxat al revers - Augsburg c. 1760-1790
Praga	[La Maison de Ville et le Marches aux Poissons à Prague] - Aiguafort acolorit, amb perforacions i paper de colors enganxat al revers - Augsburg c. 1760-1790
Praga	<i>Vue perspective de la Place des Peintres ditte Perlach du cote de la Basse. Ville à Prague</i> - Aiguafort acolorit - París, rue de St. Jacques (?) c. 1760-1790

Bilnitz	<i>Vue de Bilnitz, en Saxe, un des Palais du Roi de Pologne</i> - Aiguafort acolorit - París, rue de St. Jacques c. 1760-1790
Saxonia	<i>Vue du Jardins du Roy de Pologne en Saxe</i> - Aiguafort acolorit - París, Basset c. 1760-1790
Sant Petersburg	<i>La Grand Place de Petersbourg</i> - Aiguafort acolorit - París, Daumont c. 1760-1790
Estambul	[Basílica de Santa Sofia, Estambul] – Litografia - Editor desconegut - c. 1840-1860
[Jardins del Rei de Persia]	Aiguafort acolorit, amb perforacions i paper de colors enganxat al revers - Augsburg, G. B. Probst (?) c. 1760-1790
Boston	<i>Vue de la Rue et de la Maison de la Ville à Boston</i> - Aiguafort acolorit a mà, amb perforacions i paper de colors enganxat al revers – Augsburg c. 1760-1790 - Col·lecció particular
Cadiz	<i>Vue de Cadix</i> - Aiguafort acolorit a mà, amb perforacions i paper de colors enganxat al revers – Augsburg - c. 1755-1790 - Col·lecció particular

VISTES ÒPTIQUES (ús familiar)

Litografies, amb perforacions i paper de colors enganxat al revers
c. 1850-1870

Barcelona	[<i>Interior de la Catedral</i>]
Barcelona	[<i>Interior de Ntra. Sra. del Pino</i>]
Barcelona	[<i>Puente de Molins de Rey</i>]
Barcelona	[<i>Gran Teatro del Liceo</i>]
París	[<i>L'Arc de Triomphe du Carroussel</i>]
Venècia	[<i>Salle du Grande Conseil a Venise</i>]
Venècia	[<i>Vue de Venise</i>]
Istambul / Sicília	[<i>Constantinople et l'Etna</i>]
París	[<i>La Bourse de París</i>]
Suïssa	[<i>Chateau de Chillon</i>]
Bolonya	[<i>Boulogne sur mer. Bords de la mer</i>]
Gant	[<i>St. Bavon à Gand</i>]
Venècia	[<i>Croix lumineuse, Église de St. Marc</i>]
París	[<i>Le Louvre et le Musée</i>]
París	[<i>Boulevard des Italiens</i>]
París	[<i>Chambree du Deputées</i>]
Lloc no identificat	
Nàpols	[<i>Environs de Naples</i>]
Londres	[<i>Opéra Italien (Londres)</i>]
Londres	[<i>La maison du Lord Maire</i>]
París	[<i>Le Panthéon</i>]
París	[<i>La Place du Châtelet</i>]
París	[<i>St. Sulpice</i>]
París	[<i>Assemblée Nationale</i>]
Versalles	[<i>Versailles</i>]
Versalles	[<i>Versailles</i>]
Dieppe	[<i>Les Bains de Dieppe</i>]
Toulon	[<i>Arsenal de Toulon</i>]
Moscú	[<i>Moscú. Porte Rouge</i>]
Dublin	[<i>La Douane de Dublin</i>]
Ellewytt	[<i>Habitation de Rubens à Ellewytt, Belgique</i>]
Le Hâvre	[<i>Tunnel de Rolleboise. Chemin du Hâvre</i>]
St. Petersburg	[<i>Chapelle sur le Pont Nicolaiewski</i>]
St. Petersburg	[<i>Palais Impérial</i>]
Zurich	[<i>Environ de Zurich</i>]

ELEMENTS ICONOGRÀFICS REPRESENTANT L'ESPECTACLE DE LA CAIXA D'ÒPTICA

The Show

Reproducció en gravat d'una pintura de J. Hoppner. Gravat J. Young, 1787

The Halfpenny Showman

Aiguatinta acolorida. William Henry Payne, 1805

La Lanterna Magica

Gravat acolorit. Bartolommeo Pinelli, 1815. Col·lecció particular

[Grup de porcellana]

Porcellana de Sèvres. Biscuit blanc. Modelat per E. Falconet, c. 1760

La Lanterne Magique

Litografia. G. Engelmann, 1858

Peep box with demons

Aiguafort. Pierre Lelu, c. 1780

[Llanternista]

Litografia. Pegard, c. 1850

The Showman

Aiguafort acolorit. Editor desconegut, c. 1850

Lanterne Magique

Litografia. Boilly, c. 1860

L'Optique

Tapis. Anònim, còpia d'un gravat de J.F. Casenave, que era copiat d'una pintura de Louis-Leopold Boilly, c. 1800

CAIXES D'ÒPTICA

Caixa d'Òptica

c. 1775-1825

Zograscopi

c. 1775-1825

Caixa d'Òptica tipus Poliorama Panoptique

c. 1850-80

Caixa d'Òptica

c. 1830-1870

Caixa d'Òptica

c. 1775-1825

Caixa d'Òptica

Poliorama Panoptique

França, P.E.A. Lefort, c. 1850

Caixa d'Òptica tipus Poliorama Panoptique

c. 1850

Caixa d'Òptica tipus Poliorama Panoptique

c. 1870

Girona, juny de 2012